Lo Sonatent

DIARI REGIONALISTA D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XII — Reus Dimars 30 desembre de 1897 — Núm. 3.431

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas.
n provincias trimestre. . . . . . . » 3'50
Extranger y Ultramar . . . . » 7
Anuncis, á preus convencionals.

Administray Redacció

PLASSA DE LA CONTUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administracio d' aquest diari y en las principals llibrerias d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No 's retornan los originals encara que no 's publiquin.

Farmacia Serra

La que pa més contribució de la provincia

FMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, número 80 prop á la plassa de Catalunya

CUBA AUTÓNOMA

Aquestos dias, son per nosaltres dias de gloria, no per lo que havem ja consegnit, que poca cosa es, sinó perque en sí obran una nova era à la política espanyola, durant la qual totas las regions lograrán emanciparse de la centralisació exigint del govern central las concessions autonómicas que avuy se concedeixen á una de ellas, logrant ayxís entrar Espanya en un período de verdadera llibertat y progrés, á la sombra de lo qual renaixerá nostra perduda grandesa.

Es hora ya de redoblar nostra campanya en favor de lo que de dret ens pertoca. No tením ya á nostre entront lo poderós enemich que hi teniam, ya que ell mateix s' ampara en nostras ideas pera retornar á Cuba la pan y prosperitat perdudas per causas del mal de la malehida centralisació fins are imperant.

Tot un poble ha hagut de protestar ab las armas, doscents mil homes han hagut de derramar la seva sanch, pera convencer als gobernants centralisadors que aquell poble ya no'ls podia aguantar mes, que era convenient que se li regoneguéssen los drets y las llibertats necessarias pera poguer viure y prosperar dignament. Sangrenta ha sigut la llissó, mes lo gobern ayxís ho ha regonegut, encare que tart, y 's dona á Cuba l' autonomia.

Catalunya, que avuy está en las mateixas condicións que Cuba, que fou autónoma y que ab l' autonomia vivia lliure y próspera, avuy, y fa anys, ve reclamant de la centralisació las perdudas llibertats, no ab las armas á la má, sinó ab pacífichs rahonaments. Vasconia las reclama també, las reclaman Galicia, Navarra, Aragó y altres regions. Lo gobern, donchs, no pot mostrarse sort a tals reclamacións, com s' hi mostrá ab los cubans. Si las regions espanyolas, com Cuba, se cansessin de esperar y 'ls pobles s' aixequesin en só de guerra contra 'l centralisme que 'ls devora, si durés dos ó tres anys y fós necessari derramar la sanch de cents mils homes pera implantarse després las autonomías, no fora pas nostre la culpa.

A Cuba ha passat ayxís, y 'l gobern te aqueixa dolorosa llissó pera evitar que passi á la peninsula.

Heus aquí lo real decret concedint á l' Isla las llibertats tan dolorosament guanyadas. ¡Regións espanyolas! llegimlas, meditemlas y reclamém las que á nosaltres ens pugan convenir.

I

EXPOSICIÓ

Senyora: Al recordar lo problema d' introduhir en las islas de Cuba y Puerto Rico la autonomía colonial, empenyo que ab lo de la pacificació del territori cubá constituheix los compromisos que 'l Gobern té contrets ab la Nació, estiman los ministres que las explicacions detalladas y 'ls comentaris de las complexas materias que abrassa 'l projecte, deuhen cedir lo pas á la exposició sobria, pero complerta, de sos caracters fonamentals, de las esferas d' acció á que s' extén y de las consecuencias que, á son judici, ha d' engendrar lo régimen que proposan á V. M. pera la gobernació de las Antillas espanyolas.

La crítica y l' análissis esclarirán ben prompte quant als detalls se refereixi; las ideas essencials y la inspiració del decret, sols en aquest siti y en aquest moment tenen lloch apropiat.

Es aixó tant mès necessá quánt que la primera y més essencial condició d' éxen aquesta classe de reformas es la absoluta sinceritat del propósit. Ab ella ha procedit lo Gobern á estuer la millor fórmula de Constitució autonómica pera las islas de Cuba y Puerto Rico, y de que la intenció y sos resultats han marxat de consú, espera donar en aquestas observacions demostració acabada.

Se proposá, avans de tot sentar clarament lo principi, desenrotllarlo en tota sa integritat y rodejarlo de totas las garantías d' éxit. Perque quan se tracta de confiar la direcció de sos negocis à pobles que han arribat á la edat viril, ó no eu parlárselshi d' autonomía, ó es precís donálshi complerta, ab la convicció de que se 'ls coloca en lo camí del bé, sens limitació ó travas fillas de la desconfiansa y del rezel. O 's fía la defensa de la nacionalitat á la rasa.... y á la forsa, ó s' entrega... ab los interessos, fortificat á mida que 's desenrotlla per las ventatjas d' un sistema de gobern que ensenyi y evidencihi á las colonias que baix cap altre los hi sería dat alcansar major grau de benestar, de seguritat y d' importancia.

Aixó sentat, era condició essencial pera lograr lo propósit, buscar á aqueix principi una forma práctica é inteligible pera 'l poble que per éll havia de gobernarse, y la trobá 'l Gobern en lo programa d' aquell partit insular, considerable per lo número, pero més important encare per la inteligencia y la constancia, quals prediccions, desde fá vint anys, han familiarisat al país cubá ab l' esperit, los procediments y la trascendencia de la profonda innovació que están cridats á introduhir en sa vida politica y social.

Ab lo qual ja s' afirma que el projecte no te res de teórich, ni es inmitació ó copia d' altras Constitucions colonials, miradas ab rahó com model en la materia, donchs encare quan lo Gobern ha tingut molt presents sas ensenyansas, entén que las institucions de pobles que per sa historia y per sa rassa difereixen tan del de Cuba, no poden arraigar ahont no tenen, ni precedent, ni atmósfera, ni aquella preparació que neix de la educació y de las creencias.

Plantejat aixís lo problema, tractantse de donar una Constitució autonómica á un territori espanyol poblat per rassa espanyola y per Espanya civilisat, la resolució no era duptosa: la autonomía devía desenrotllarse dins de las ideas y ab programa que porta aqueix nom en las Antillas, sens eliminar res del seu contingut, sens alterar sobre tot son esperit, avans bé, completantlo, armonisantlo, donantli majors garantías d' estabilitat, qual correspón al Gobern d' una Metrópoli que se sent atreta á implantarlo per la convicció de sas ventatjas, per l' anhel de portar la pau y 'l sossego á tan preciats territoris, y per la conciencia de sas responsabilitats, no sols devant la colonia, sino també devant sos propis vastíssims interessos que 'l temps ha enllassat y teixit en la tupida ret dels anys.

Segur aixís de la forma que millor cuadrava al seu intent, no era difícil distingir los tres grans aspectes que ofereix lo plantejament d' una Constitució autonómica. En primer terme, los sagrats interessos de la Metrópoli, que alarmada y desconfiada per la conducta de molts de sos fills, y ferida per la integritat d'aquells que fían més en l' egoisme del logrer, que en la afecció del germá, anhela ans que tot que 'l cambi á que 's troba prompta estrenyi y refermi lo llás de la soberanía, y que en mitj d' una pau benehida, los interessos de tots sos fills, que ni son oposats ni contradictoris, encare que á vegadas sian distints, s' armonisin, compenetrin y desenrotllin per lo lliure acort de tots.

Després, las aspiracions, las necessitats, los desitjos de las poblacions colonials, ansiosas de ser tractadas com fillas desgraciadas en lloch de ser destruhidas com enemigas, atentas al cridament carinyós y rebeldes com espanyolas á la imposició brutal de la forsa exterminadora, que esperan de sa Metrópoli una forma que amotllegi sas iniciativas y un procediment que 'ls autorisi á gobernar sos interessos.

Y per últim, aqueix vast é interessant conjunt de las relacions creadas, dels interessos desenrotllats en aqueix llarch passat, que á ningú, y menos á un Gobern, es lícit desconèixer ni olvidar, y qual conservació y desenrotllo retorna la realisació del destí de nostra rassa á América y la gloria de la bandera espanyola en las terras descubertas y civilisadas per nostres antepassats.

A aquestos tres ordres d' ideas responen las disposicions fonamentals del progecte sotmés á la aprobació de V. M. Al primer, ó sia al punt de vista metropolitá, perteneixen las cuestions de soberanía confiadas als més elevats organismes de la nacionalitat espanyola. La representació y autoritat del rey, que es la Nació mateixa; lo mando dels exércits de mar y terra; la Administració de la justicia; las inteligencias diplomáticas ab América; las relacions constants y benéficas entre la colonia y la Metrópoli; la gracia d' indult; la guardia y defensa de la Constitució, quedan confiadas al gobernador general, com representant del rey, y baix la direcció del Consell de ministres. Res de lo que es essencial ha sigut olvidat; en res se disminuheix ó aminora la autoritat del Poder central.

L' aspecte insular se desenrotlla á la vegada de manera tan complerta y acabada com la poguessin imaginar los més exigents, en la autonomía central, provincial y municipal; en la aplicació, sens reserva, equívoch ó doble sentit del sistema parlamentari; en las facultats de las Cambras insulars y en la creació d' un Gobern responsable, á qual frente, y formant lo llás suprém de la nacionalitat, en lo que al Poder executiu se refereix, apareix de nou lo gobernador general que, d'una part, presideix per medi de ministres responsables lo desenrotllament de la vida colonial, y d' altra la enllassa y relaciona á la vida general de la Nació.

Y aquell tercer aspecte, en lo cual ve á reasumirse l' historia de las relacions entre las Antillas y la Metrópoli, y dintre del cual haurán de desarrollarse també en son comers, son crédit y sa riquesa, se difineix en una série de disposicions de carácter permanent, que enllassa los dos Poders executius, l' insular y el nacional, y en ocasions sas Cambras de modo que á cada moment, y en las variadas solicituts de la vida, se prestin mútuo apoyo y s' ajudin á desenrotllar los interessos comuns.

Y tot aquest sistema múltiple y complex, encara que no complicat, se sanciona y 's fa practich per una série de garantías, d' enllassos, de constants inteligencias y de públicas discusions, que farán impossible, en cuant als homes es lícit predir lo porvenir, los dile-

mas sens sortida, las diferencias irreductibles, lo topament entre la colonia y la Metrópoli.

Punt es aquest de tal importancia, que á ell hauría subordinat en tot cás lo Gobern totas las demés cuestions, si tal subordinació hagués sigut precís, que ni pot serho ni hauría perque temerlo desde 'l moment en que las bases del nou régimen s' afirman sobre l' armonia dels interessos, l' escrupulós respecte dels drets y lo desitj en la Metrópoli d' ajudar sens descans al desarrollo, presperitat y desenrotllament pacífich de sas hermosas Antillas, á cual sentiment ha de trobar en ellas, no ho dupta lo Gobern, una lleal correspondencia.

No es aixó dir que no ocurreixin cuestions en las cuals las dos esferas d' acció, y cápigan duptes llegítims aprop de cual es l' interés en ellas predominant, y neixi darrera 'l dupte, la discussió mes ó menos apasionada. En cap colonia autónoma ha deixat de succehir aixó; en cap s' ha donat lo cás de que 'l Poder central estiga sempre y sistemáticament d' acort ab los actes del Poder colonial. Llarga es la llista de las resolucions llegislativas del Canadá á que 'l Gobern inglés ha posat lo veto, y curiosa y per demés interessant la série de resolucions judicials que han anat definint las diversas jurisdiccions de sas Assambleas locals, ja entre si, ja ab sos gobernadors, y aixó que la gran descentralisació, los antecedents de la historia canadiense y la llibertat comercial simplifican considerablement las relacions d' abdos paissos.

Pero l' excelencia del sistema consisteix en que, cuants semblants cassos ocurreixin, y més si han de ser frecuents, la ponderació de poders, tant dintre de la constitució colonial com en las relacions ab la Metrópolí, sia tal, que sempre càpiga lo remey, que may faltan termes d' inteligencia, y que en cap ocasió deixi de trobarse un terreno comú en lo cual, ó s' armonisin los interessos, ó se resolguin sos antagonismes, ó s' inclinin las voluntats devant la decissió dels Tribunals.

Sí, donchs los drets que la Constitució reconeix als ciutadans fossen violats, ó sos interessos danyats per los Ajuntaments y Diputacions, que son, à sa vegada, dintre del sistema, complelament autónomas, los Tribunals de justicia los defensarán y ampararán; si s' excedeixen en sas facultats las Corporacions, ó si, per lo contrari, lo Poder executiu pretent disminuhir lo que la Constitució cel Rey ó las disposicions d' aquest decret declaran atribucions propias dels Ajuntaments ó de las Corporacions provincials, l' agraviat te recursos que entaular devant los Tribunals de la Isla, y en últim terme devant lo Suprém, al cual correspondrá dirimir las competencias de jurisdicció entre 'l gobernador general y 'l parlament colonial, cualsevol que sia lo qui las susciti, que abdós tindrán igual personalitat pera acudir en queixa y pera buscar reparació legal á sos agravis.

D' aquest modo, cuantas dificultats naixin de la implantació del sistema ó surgeixin de son exercici, serán resoltas per los Tribunals, cual ha sigut, desde la antigua Roma fins la moderna Inglaterra, la font mes progressiva de dret y 'l procediment mes flexible pera armonisar las creixents exigencias de la vida real y las lentituts de la legislació.

D' aquesta manera, la Constitució autonómica que 'l Gobern proposa pera las islas de Cuba y Puerto Rico, no es exótica, ni copiada, ni imitada; es una organisació propia, per los espanyols antillans concebuda y predicada, per lo partit llíberal gustosament inscrita en son programa pera que la Nació sapigués lo que d' éll podía esperar al rebre lo Poder, y que 's caracterisa per un rasgo que cap régimen colonial ha ofert fins ara; lo de que las Antillas puguin ser completament autonómicas, en lo sentit mes ampli de la paraula, y al mateix temps, tenir representació y formar part del Parlament nacional. De manera que, mentres los representants del poble insular gobernan desde sas Cambras locals los interessos propis y especials de son país, altres, elegits per lo mateix poble, assisteixen y cooperan en las Corts á la formació de las lleys, en cual motllo se forman y 's van compenetrant y unificant los diferents elements de la nacionalitat espanyola. Y no es aquésta petita ni escassa ventatja, menos encara motiu pera extranyesa, com potser algú podría sentirla, perque aquesta presencia dels diputats antillans en las Corts es un llás molt estret de la nacionalitat que s' aixeca sobre totas las unitats que en son sí viuhen, solicitat avuy, com un dels majors progressos polítichs de nostres dias, per las colonias autonomas inglesas, ansiosas de participar, dintre d' un Parlament imperial, de la suprema funció de llegisladors y directors del gran imperi británich.

(*Continuará*).

ARLLETRAS

La música l' antich Orient

(1250 e Jesucrist) (1)

Los Assy 'ls Egipcis

Al amich mestre director D. Francisco de Perez Cabrero.

ament)

Poso una llista de pos d' instruments mes curiosos trobats fins al esculpits ó trobats en los monuments egipcis.

Primer. Dugas a ab sis y set cordas respectivament y una flauta.

Segon. Una arpa otze cordas; dos tamborins; una dona picant de ma

Tercer. Una arpa uyt cordas, dos «tambourah», una flauta doble.

Cuart. Una lira de uyt cordas, una arpa gran de catorze, una flauta é; una dona aplaudint.

Quint. Una arpa pa de set cordas, cinch músichs picant de mans los cantors, (Pirámida de Gizeh.)

Sisé, Mùsica en uncrifici: una arpa de vuyt cordas, dugas flautas, u tambourah».

Seté. Dugas sacerd sas ab cistres.

Octau. Petita banda ilitar, un tambal de má, nua trompeta y crótalos.

Nové. Concert priv compost d' una flauta doble y de cuatre músichs cant de mans.

Dezé. Tres tamborit dos de cuadrats y un de rodó.

Onzé. Un cocodril d ant un concert.

Dotzé. Un altre conct d' animals: un mono toca la flauta doble, un cocodr un «tambourah», un lleó la lira y un burro l' arpa. (Fg ment d' un pápiro egipci. Monument en las covas de «El Berseh».)

Tretzé. Un fresch de dinastía XVIII representa un concert ab balls cu sos. La orquesta se compón de dos trígonos, una rpa gran, una lira, una flauta doble y un «tambou h».

Com pot veures, las representacions son numerosas, y aixó que no cito mes que las principals, pero *quina classs de música executavan aqueixos instru-*

hipótessis. L' Orient ha cambiat poch desde l' antiguetat, apesar de las mil revolucions de que ha sigut teatre; molts dels instruments que he mencionat son avuy encara 'ls mateixos.

Los assiris eran també richs en instruments y representacions musicals. Los numerosos instruments representats en los baixos relleus assiris, no tenen la elegancia y la riquesa del art egipci, apesar de ser, en sa major part, mes moderns, puig sols datan de deu sigles ans de Jesucrist, pero son semblants y revelan tenir lo mateix orígen.

Las arpas, en las cuals se poden distingir las cordas y las clivillas que las subjecten, tenen, en general, major número de cordas que las arpas egipcias, pero sas especies son menos variadas.

Lo «tríconon», está representat entre 'ls assiris per un instrument bastant complicat que s' anomena «nabla». Aqueix instrument ha arribat fins á nosaltres baix la forma del tímpano del cíngaro. Tenía nou cordas estesas sobre una especie de cos sonoro de fusta, colocat horitzontalment devant del músich, lo qual feya vibrar las cordas picantlas ab dos martellets.

Com los egipcis, los assiris coneixían lo «tambourah», especie de guitarra.

Los instruments de vent están representats per las flautas senzillas y dobles, pero aqueixas se diferencian de las egipcias en que son molt més curtas y tenen dos forats menos.

Lo tamborí, dos petits tambals ò tambons que 's tocan ab las mans, instrument que encara usan los persas, un tambó allargat y varis címbols; tals son los instruments de percussió trobats en Nínive y Konyunjik.

Una breu llista permeterá veure de un cop d' ull las representacions mes interessants, descubertas entre las ruinas de Nínive y Babylonia.

Primer. Set arpas, una nabla, una flauta doble, un coro de noys.

Segon. Arpa y tambourah, en Kanyunjik.

Tercer. Lira, arpa y flauta doble, en id.

Quart. Dugas nablas, en Nimrod y en id.

Quint. Una arpa y un tambó, en Nimrod.

Sisé. Quatre nablas, en Konyunjik.

Seté. Dugas liras un tamborí, en id.

Octau. Tres liras.

Pera tindrer alguna noció referent á la música dels assiris y dels egipcis, de quins no queda un borrall de música escrita, havém tingut de contentarnos ab las representacions figuradas que están en monuments, etz. etz., pero ni sisquera encare aquest recurs tractantse dels hebreus, puig no han deixat ni un monument autèntich de son art musical, y no obstant, han parlat molt de la música en sos llibres sagrats.

Es sensible, que un poble de tant hermosa literatura, tan admirablement dotat respecte á la poesía, no haja pogut deixarnos res referent á la seva música. No obstant, aqueix art no siguè descuydat per lo poble d' Israel, que li donà una capital importancia en las cerimonias públicas y en la vida privada. ¡Ay quín plaher sabríam la música que acompanyá á aquells sublims cants!

Jascinto Vergés.

Reus, 27 Novembre de 1897.

(1) De l' Historia de la Música.

CRÓNICA

OBSERVACIONS METEOROLÓGICAS
del dia 29 de Novembre de 1897
FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'observació	BARÓMETRE anereide	GRAU d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER. particular
9 m. 3 t.	763 750	67 56	0'6	5'7	Ras	

HORAS d' observació	TEMPERATURAS Maxima	Minim.	Term. tipo	VENTS direccio	NUVOLS classe	can
9 m. 3 t.	Sol. . . 27 Sombra 16	6	9 13	O. O.	Cumul	0'3 0'4

Cridém l' atenció de nostres lectors sobre 'l real decret concedint la autonomía de Cuba que publiquém en lloch preferent d' aquest número.

Es un document interessantíssim per Catalunya, en ell afirma 'l quefe del Gobern, Sr. Sagasta, que 'ls pobles que han arribat á la edat viril tenen dret á regirse per ells mateixos, en quant se refereix als seus interessos particulars.

Aixó es exposar clarament que ni Catalunya ni cap altra regió de la península, ha arribat á la edat viril, y que per lo tant está incapacitada de gobernarse per sí sola, no quedantnos altre remey que junyirnos á la tutela del paternal gobern centralisador.

Meditin tots los catalans aquexa afirmació del gobern, y pensin si es ja hora de demostrarli lo contrari. Devant d' un país com Castella, en lo qual ningú treballa ni pensa, regions tan ilustradas y treballadoras com Catalunya y Vasconia, son encare pobles menors d' edat.

La burla no pot ser més sangrenta.

—

Entre las numerosas felicitacions que ha rebut l' «Orfeó Catalá» per lo grandiós y merescut triompf que ha obtingut últimament à Nice, devém citar un carinyós telégrama de la capella de Monacor, que ab tant carinyo interpreta 'ls cants populars de nostra germana Mallorca.

—

La Comissió organisadora dels Somatents armats de Catalunya, ha resolt per aclamació unánime declarar patrona del Institut, á la que ho es de Catalunya, la Verge de Montserrat.

—

Lo recaudat ahir per concepte de Consums en la Administració d' aquesta ciutat, puja á la cantitat de pessetas 1292'53.

—

Lo dia 1 de Mars prop vinent s' obrirá á Lyó una exposició internacional de vins, olis teixits, pinturas, fotografías, máquinas, plans, dibuixos, productes químichs y farmacéutichs y de tot quant tinga relació ab lo comers y la industria. D. Salvador Francisco Real, Canuda, 9, Barcelona, es lo comissari general d' Espanya en dita exposició.

—

Ha fondejat á Barcelona lo vapor «Luzón» procedent de Filipinas. Porta 30 malalts graves haventne mort 38 en la travessiá.

Al llegir aixó, si alguns tinguessen cor humá, no haurían de poguer dormir tranquils.

—

A petició del M. I. senyor godernador civil d'aquesta provincia, s' han concedit per lo Ministeri de Foment 17.000 pessetas ab destí á carreteras, además de las consignadas en pressupost ordinari.

Ab aquesta important cantitat podrá aliviarse un

tant la situació precaria de la classe travalladora en los pobles d' aquesta provincia mes castigats per los últims temporals d' aigua.

Esperém que no 's deixará olvidáda la que va de nostra ciutat à Montblanch, que es potser la que ho necessita mes que totas.

—

Las renombradas firas anyals que se celebran en la important vila de Montblanch en las que venen verificantse ventatjosíssimas transaccions, tant en bestiars de totas classes, com en fruyts del país, tindrán lloch en los dias 6, 7 y 8 de Desembre próxim venider.

Crónica teatral

Dos plens complerts proporcionaren á la empresa de nostre colisseu de la plassa de Prim las representacións de «La Dolores» y de «La Guerra Santa», posadas en escena á la tarde y nit de diumenge, respectivament.

Ab respecte á la execució de la primera res de nou tenim que afegir. La tasca d' avuy si aquest fos nostre anim se reduhiría á emetre lo concepte que 'ns meresqué la execució de «La Guerra Santa,» la qual, lo dia anterior sortí bastant malament, circunstancia que contribuhí moltíssim en que 'l públich de diumenge estés mes fret de lo natural y de lo general.

Se deya, no sens fonament de causa, que una part de l' abono estava disposat á moure gatzara, noticia que també arribá á coneixament dels artistas. Afortunadament l' obra arribà á felís terme y la tiple senyoreta Lluisa Perez Cabrero, va poguer convencers de lo equivocada que anava al creures que perque no 's trobava bé, se li faria cap demostració de desagrado. Ni 'l lleó es tant valent com lo pintan, ni 'ls presumptuosos *dilletantis* tant inteligents com se pensan.

De las etzegalladas d' aquets, dels seus sissejars, y de las graciositats que alguna vegada 's permeten, no queda altre cosa que l' impresió dolenta que 'ls forasters reben de la cultura de nostre publich per culpa d' uns que sempre han sigut de mal acontentar y que son com los nens que en son desitj constant de demanar no paran fins á voler posarse 'l Sol á la butxaca.

Nosaltres, que hem sentit à alguns dels castellans á qui aquesta ciutat dona hostatge, ocuparse d' aquest assumpto, francament, si la cara no 'ns ha caygut de vergonya, es perque no 'ns han faltat arguments pera contrarrestar las sevas opinions y ferlas que no agafessin mes que 'l radi del circol viciós en que campan.

Y prou de digressió: puig mentres nostres ben volguts colegas locals nos determinin á ajudarnos y si es precís á senyalar butaca per butaca y palco per palco, dels que d' aquella manera obran, nos veyém sense forsas pera evitar mal tant crónich.

***

Mes si de res de «La Guerra Santa» voldríam ocuparnos. Aturdits per lo remor d' aquells forts *psichs... psichs...* fora esser massa poruch lo no consignar per lo menos, nostre aplauso pera la tiple Sra. Perez de Isaura en son paper de *Sara*, que'l cantá com canta ella lo que sent, y en los parlaments recitá, com cap artista del seu género de las moltas que han trepitjat las taulas del Teatre Fortuny. La Sra. Perez de Isaura no es una tiple actriu, es una primera actriu convertida en tiple; tant es aixís, que apesar de que costa molt que un públich aplaudeixi un parlament á una artista lírica, al revelarnos la Sra. Perez de Isaura son amor per *Miguel*, la seva labor fou premiada ab entussiastas picaments de mans y no eran pochs los que deyan: admirable, molt bé, ab rahó que 'ls hi sobrava, perque realment se coneix que en aquella escena hi posa tot lo sentiment de que es susceptible son apassionat cor d' artista.

F. C. E.

SECCIO OFICIAL

Registre civil

dels dias 27 y 28 de Novembre de 1897

Naixements

Cirilo Abella Pagés, de Cirilo y Terese.—Joan Durán Juncosa, de Joan y Magdalena.

Matrimonis

Joseph Saló Rofes, ab Magdalena Mestres Sancho. —Pere Llauradó Marca, ab María Figueras Fortuny.—Domingo Rovira Grau, ab Josepha Tril Grau.—Pere Guinovart Arcalis, ab Encarnació Pallejá Miró.—Jaume Olivé Mas, ab Gertrudis Ferré Espanyol.

Defuncions

Cap.

SECCIÓ ROSA

Sant d' avuy.—Sant An

CULTS REISOS

Parroquia de Saancesch

Avuy, dimars, se corrá la Novena de la Puríssima Concepció que las de María consagran à sa Divina Mare y Patrona dint á las sis de la tarde lo reso de las 40 Aves is y Benediccions del Advent. Desseguida la Noveespres lo sermó que predicará lo Rvnt. Pare Salvdistingit orador sagrat y finalment algunas lletrillasnts per la escolanía del Sr. Planas. Las Senyoretnpleadas de la espressada Associació tenen lo gusnvitar á las personas de totas las classes y condicii tan solemnes y devotas funcions sagradas.

ant de demá.—Santa Na.

SECCIÓ CIRCIAL

J. Marsas Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa darcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	64'67	ilipinas	'
Exterior	80'67	duanas	96'62
Amortisable	'	ubas 1886	96'
Fransas	20'40	ubas 1890	79'25
Norts	23'40	bs. 6 0[0 Fransa	97'87
Exterior París	61'37	bs. 3 0[0 »	53'75
París	32'60	ondres	33'45

Se reben ordres de Bolsa ra Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, copra y venda al comptat y per compte agé de tota clas de valors, compra de monedas y bitllets de tots losaissos.

—

BOLSI DI REUS

Cotisacions realisadas en dia d' ahir à Barcelona facilitadas per lo corredor enquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior.	64 46	Fransas.	20'45
Exterior. . .	80 67	Cubas vellas. . . .	96'48
Colonial. . .	'	Cubas novas. . . .	79'25
Norts. . . .	23 40	Aduanas	96 50
Obligacions Almansas	81'87	Obligs. 3 o[0 Fransas	53'45
		Filipinas	94'50

PARIS

Exterior. . . .	61'9[illegible]	. . .	'

GIROS

París.	3'60	Londres	33'43

—

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés Sureda. D. Joan Llauradó Prats, don Joan Vallés Valldurí y D. Francisco Prius Demestre.

Londres á 90 dias fetxa.	00 00 operacions
» á 8 » vista.	00'00 diner.
París à 8 » d[f	00'00 operacions
Marsella á 8 » »	' »

VALORS LOCALS	DINER	PAPER.	OPER.
ACCIONS	0[0	0[0	0[0
Gas Reusense.		850	°
Industrial Harinera. . .			°
Banch de Reus.	515	520	
Manufacturera de Algodon.	70	100	°
C.ª Reusense de Tranvias, privilegiadas al 5 per cent.		150	
Societat Hidrofórica	135	450	

ANUNCIS PARTICULARS

Academia Fortuny

Ensenyansa de dibuix, pintura y modelat

DIRIGIDA PER

RAMON CASALS

Premiat ab medallas, diplomas y mencions honoríficas en varias exposicions, alumno per oposició del «Regio Instituto di Belli Arti» en Roma.

Ensenyansa de dibuix lineal, adorno, figura, paisatje, natural, pintura al oli y l' aygnada.

Dibuix y pintura ab model viu

Carrer Major núm. 28, pis 1.er—Reus

ACADEMIA DE COMERS

dirigida per

Don Sacarías Herrero

PLASSA DE LA SANCH, 4, ENTRESSOL

Lo método de la teoría y la prática constantment combinadas y agermanadas, perque 's regeix la «Academia de Comers», permet à sos alumnos possehir á fondo:

Reforma de lletra en 2 mesos.
Càlculs mercantils en 6 mesos.
Teneduría de llibres en 4 mesos.
Llengua francesa en 8 mesos.
Llengua inglesa en 12 mesos.
Cada classe funciona independentment de las demés.

Se donan aixís mateix Conferencias de **Llatí, Matemáticas** y altras assignaturas aixís de segona ensenyansa, com del

PERITATJE MERCANTIL

Plassa de la Sanch, 4, entressol.

Talonaris

pera la Rifa de Nadal

Se venen en la Imprempta d' aquest Diari.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

Companyia d' ópera y sarsuela espanyola

DIRIGIDA PER LO MESTRE

D. FRANCISCO PEREZ CABRERO

Funció pera avuy.—30 d' abono.—Lo melodrama lírich en 3 actes y 4 cuadros, del mestre Chapí, «La Tempestad».

Entrada á localitat 3 rals.—Id. al paradís 2.

A dos cuarts de nou en punt.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

MALALTS DELS ULLS

Lo **DOCTOR BIADA**, *oculista del Hospital del S. C. de Barcelona, exquefe de clinica y ab titol de las universitats de Berlin y Wurzbourg, ex-ajudant dels Drs. Wecker y Landolt de Paris.*

Reb en CONSULTA á Reus, tots los diumenges y dilluns de 9 á 12 y de 4 á 5. Arrabal alt de Jesús, 38, sobre 'l Correu.

Los demés dias à Barcelona, Claris, 44, cantonada á la Gran Via, de 11 à una y de 4 á 5.

MALALTÍAS DELS ULLS

L' oculista de Tarragona **D. J. MIRÓ** accedint gustós á las peticions de sos numerosos clients, estableix en Reus una consulta tots los dilluns y divendres de 2 a 5 de la tarde. Consulta: Arrabal Santa Anna, número 1, pís primer, cantonada al carrer Monterols.

Los demés dias en son gabinet de TARRAGONA, de 10 á 12 del matí y de 3 á 5 de la tarde.

GUIA DEI PASSATJER

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona

5'04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
8'56 m. exprés, primera y segona dimars, dijous y dissaptes, (per Vilanova).
12'11 t. mercancias, segona y tercera.
1'57 t. correo (per Vilanova.)

De Barcelona á Reus

5'25 m. (per Vilafranca).
9'46 m. (per Vilanova).
15'8 t. per id.
7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissaptes.

De Reus á Mora

9'33 m.—1'04 t.—3'10 t.—7'19 y 9'57 nit.

De Mora á Reus

4'21 m.—8'00 m.—12'05 t.—6'04 t.—7'36 n.

De Reus á Tarragona

8'30 m.—9'47 m.—2 t.—7'04 t.

De Tarragona á Reus

7'30 m.—12'25 t.—4'30 t.—8'20 n.

Reus á Lleyda

8'10 m.—5'23 t.

Lleyda á Reus

5'50 m.—3'50 t.

Des á Vimbodí

1'28 t. cotxes de 3.ª

De Vimbodí á Reus

9'53 m. cotxes de 3.ª.

De Tarragona á Valencia

9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia á Taragona

11' m. y 6'30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arriba y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona,	8'30 m.
De Barcelona (per Tarragona)	9'30 m.
De id. directe	10'30 t.
De id. id.	1'30 t.
De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleyda)	7'30 t.
De Madrid y Zaragoza	2'30 n.
De Lleyda y Huesca	7'30 n.

NOTA: Los correos pera Filipinas sortirán de Barcelona lo 7 y 21 de Novembre y 15 y 19 de Desembre del corrent any. Los de Cuba surten d' aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de refors á Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5'00 m.
Pera id. á las 2'00 t.
Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m
Pera id. id. id. (per idem) á las 2'00 t.
Pera Tarragona, directe á las 7'00 n.
Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas á las 8'00 m.
Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 4'00 t.
Los pobles servits per peatons á las 9'00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucia y Extremadura, que 's deposita en los bussons después de la sortida del correo de Madrid, se li donas sortida á las 7 de la nit per Tarragona.

Biblioteca Regionalista

Llibreria Regional, carrer de Jesús, 31

SECCIÓ CATALANA

«Lo Catalanisme», per Valentí Almirall,	10	rals.
«Quadros», per Emili Vilanova,	2	"
«La Dida», per Joseph Feliu y Codina,	2	"
«Cartas Andorranas», per Joseph Aladern,	2	"
«Costums típicas», per id.	2	"
«Alcover», monografía, per id.	4	"
«Poesías», per Manel Marinel-lo,	2	"
«Oda á Barcelona», per Jascinto Verdaguer,	4	"
«Lo Pí de las tres brancas», per id.	2	"
«L' Aglonya», per Ramon Masifern.	4	"
«Croquis Pirenenchs», per J. Massó Torrents,	12	"
«La Fada», per id.	4	"
«Catalunya trilingüe», per J. Casas Carbó,	2	"
«Anant pel mon», per Santiago Russinyol,	16	"
«Les Cróniques catalanes», per Gabriel Turell,	12	"
«Obres catalanes», per Joseph Ixart,	20	"
«Poesías», de Joan Maragall,	8	"
«Alades», per Emili Guanyabens,	8	"
«Fructidor», drama, per Ignaci Iglesias	8	"
«Mont-alba», per Bosch de la Trinxería,	12	"
«Quan jo era noy», per A. de Riquer,	20	"
«Música vella», per E. Moria y Bonaplata,	12	"
«Figura y paisatge», per Narcís Oller,	12	"
«Tascant per les Serres per J. Pons y Massaveu,	12	"
«Espectres», per Enrich Ibsen,	8	"

Obras dramáticas de la biblioteca del «Teatro Regional», á meytat de preu.

«Cansons Catalanas», hamonisades per Enrich Morera, han sortit:

«Sant Ramón»,	2	rals.
«Plany»,	2	"
«El Maçoudi», per Brunet y Bellet,	4	"

SECCIÓ CASTELLANA

«España tal cual es». per Valentí Almirall,	4	rals.
«Patria y Región», per Silvador Golne.	12	"
«Un ensayo de Regionalimo», per Joan Mañé y Flaquer.	2	"

SECCIÓ GALLEGA

«Odas de Anacreonte», per Florenci Vaamonde, 5 rals.

Ademés están á la venda diferentas obras de celebrats literats catalans, castellans y extranjers.

Tos **Tos**

Desapareix rápidament usant lo

XAROP SERRA

No conté opi ni morfina, per lo que pot administrarse als noys sens cap perill. Vegis lo prospecte.

FARMACIA SERRA. Oberta tota la nit.

Tos **Tos**

Vinyas Americanas

DE

Marcial Ombrás (Propietari)

Avinguda del ferro-carril, Figueras, (Girona)

Barbats y estacas en venta, per milions.—Preus reduhits y autenticitat garantissada.—Cinch milions d' estacas, y un milió de barbats.